

Højmesseordning

Autoriseret ved kgl. resolution af 12. juni 1992

*Førend gudstjenesten begynder, ringes der tre gange med kirkens klokke(r).
Sidste ringning slutter med bedeslagene.*

INDGANG (PRÆLUDIUM)

Efter bedeslagene indledes gudstjenesten med præludium, bibelsk salme eller kormusik, hvorunder præsten går for alteret.

INDGANGSBØN

Indgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden. Under bønnen knæler præsten ved alteret.

Lad os alle bede!

Herre, jeg er kommet ind i dette dit hus for at høre, hvad du, Gud Fader, min skaber, du Herre Jesus, min frelser, du gode Helligånd, i liv og død min trøstermand, vil tale til mig.

Herre, oplad nu således ved din Helligånd for Jesu Kristi skyld mit hjerte, at jeg af dit ord kan lære at sørge over (for) mine synder og at tro i liv og død på Jesus og hver dag forbedre mig i et helligt liv og levned. Det høre og bønføre Gud, ved Jesus Kristus. Amen.

Eller

Lad os alle bede!

Herre, jeg er kommet ind i dit hus for at høre, hvad du vil tale til mig.
Opluk nu ved din Helligånd mit hjerte, så jeg af dit ord kan lære at angre mine synder, tro på Jesus Kristus og hver dag styrkes og bevares i denne tro.
Amen.

INDGANGSSALME

Efter salmen (eller efter hilsenen) kan siges eller synges vekselbønnen "Herre, forbarm dig" (Kyrie) og synges "Lovsangen" (Gloria).

HILSEN

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

Og med din ånd! *Eller:* Og Herren være med dig!

INDLEDNINGSKOLLEKT

Præsten fortsætter:

Lad os alle bede!

Præsten læser eller messer derefter (vendt mod alteret) én af dagens bønner.

Menigheden svarer:

Amen.

LÆSNING FRA DET GAMLE TESTAMENTE

Menigheden står op under læsningerne.

SALME MELLEM LÆSNINGERNE

LÆSNING FRA DET NYE TESTAMENTE

epistel eller lektie

TROSBEKENDELSE

Trosbekendelsen synges eller siges af præst og menighed (eller af præsten alene). Menigheden står op. Trosbekendelsen kan indledes af præsten med ordene: Lad os bekende vor kristne tro (eller tilsvarende). Præsten kan i stedet fremsige trosbekendelsen fra prædikestolen i forbindelse med prædikenen. Når der er dåb i højmessen, kan trosbekendelsen udelades.

VI forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den Almægtige, himlens og jordens skaber.

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv.

Eller

Jeg (vi) tror på én Gud, den almægtige Fader, himmelens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himmelen og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev

menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne. Og på én, hellig, almindelig og apostolisk kirke. Jeg (vi) bekender én dåb til syndernes forladelse og forventer de dødes opstandelse og den kommende verdens liv.

Efter trosbekendelsen svarer menigheden med amen.

SALME FØR PRÆDIKENEN

EVANGELIELÆSNING

*På prædikestolen indleder præsten evangelielæsningen med ordene:
Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .*

*Menigheden rejser sig og svarer:
Gud være lovet for sit glædelige budskab.
Teksten læses derefter af præsten.*

PRÆDIKEN

*Prædikenen kan indledes med en kort bøn.
Prædikenen afsluttes med lovprisning:*

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,
du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Eller

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen, således også nu
og altid og i al evighed. Amen.

KIRKEBØN

Kirkebønnen bedes fra prædikestolen i tilknytning til prædikenen, eller den bedes fra alteret efter salmen efter prædiken.

Såfremt der ikke er dåb eller nadver, afsluttes kirkebønnen med Fadervor.

Præsten er frit stillet med hensyn til kirkebønnens ordlyd.

Trøst og styrk du, vor Gud, alle dem, som er syge og sorgfulde, enten de er fjern eller nær. Vær med din nådige hjælp hos alle dem, som lider under anfægtelser, og stå os alle bi i fristelsens time. Velsign og bevar din hellige, almindelige kirke og os i den. Velsign og bevar dine hellige sakramenter, og lad dit ord have frit løb iblandt os, for at dit rige med retfærdighed og fred og glæde i Helligånden må udbredes og vokse, og nådens lys skinne for alle dem, der sidder i mørke og dødens skygge.

Hold din beskærmende hånd over vort folk og fædreland og al dets øvrighed, velsign og bevar vor konge (navn nævnes), dronning (navn nævnes) og hele kongens hus (navne nævnes). Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter et kristeligt liv den evige salighed.

Efter kirkebønnen (eller prædikenen) gives meddelelse og bekendtgørelser. På prædikestolen sluttet med den apostolske velsignelse, hvorunder menigheden står op.

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde
og Guds kærlighed
og Helligåndens fællesskab
være med os alle! Amen.

SALME EFTER PRÆDIKENEN

Under salmen efter prædikenen går præsten for alteret.

Kirkebønnen kan bedes efter denne salme. Og i dette tilfælde efterfølges kirkebønnen af en salme forud for nadveren.

Såfremt der ikke skal være nadver, fortsættes med slutningskollekten eller med kirkebøn og Fadervor.

NADVERBØN

Nadveren begynder med én af følgende tre nadverindledninger:

a. *Præsten siger (vendt mod menigheden):*

Kære Kristi venner! Vor Herre Jesus Kristus har selv sagt: »Jeg er livets brød. Den, som kommer til mig, skal ikke hunge; og den, som tror på mig, skal aldrig tørste.« I sin hellige nadver skænker den korsfæstede og opstandne frelser os sig selv, så at hver den, som hungrer og tørster efter retfærdighed, dér kan finde mad og drikke til evigt liv. Så følg i lydlig tro hans indbydelse, når han siger: »Tag dette og spis det; drik alle deraf; gør dette til min ihukommelse!« Da vil han forene jer med sig selv, så at I under vandringen her på jorden stadig må komme ham i hu og engang samles med ham i hans rige. Derom vil vi nu af hjertet bede:

Denne indledende tiltale kan udelades.

Præsten siger (vendt mod alteret):

Opstandne Herre og frelser,
du, som selv er til stede iblandt os
med al din kærligheds rigdom!
Giv os at modtage dit legeme og blod
til din ihukommelse
og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse.
Rens os fra synd,
og styrk os i det evige livs håb.
Giv os at vokse i kærligheden,
og lad os med alle troende blive ét i dig,
ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

Amen.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene.

b. Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Opløft jeres hjerter til Herren!
Lad os prise hans navn!

Præsten fortsætter (vendt mod alteret):
Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den Almægtige,
han, som var, og som er, og som kommer.

Menigheden:

Hosianna i det højeste!

Præsten:

Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn.

Menigheden:

Hosianna i det højeste!

Menigheden synger:

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder,
derfra al trøst begynder;
miskundelig
forbarm du dig!

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder,
dermed al fred begynder;
af kærlighed
giv os din fred!

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder,
derfra vort liv begynder;
vor død til trods
opliv du os!

Præsten siger eller messer:

Opstandne Herre og frelser,
du, som selv er til stede iblandt os
med al din kærligheds rigdom!
Giv os at modtage dit legeme og blod
til din ihukommelse
og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse.
Rens os fra synd,
og styrk os i det indre menneske,
at du må bo ved troen i vore hjerter.

Gør os faste i det evige livs håb.
Giv os at vokse i kærligheden,
for at vi med alle dine troende må blive ét i dig,
ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:
Amen.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene.

c. Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Opløft jeres hjerter til Herren!
Lad os prise hans navn!

Præsten fortsætter (vendt mod menigheden):

Vi takker og lover dig, Gud Fader almægtige,
ved Jesus Kristus, vor Herre.

Du skabte himlen og hele dens hær,
jorden og alt, som er derpå.

Liv og ånde giver du os,
mætter os daglig af din fylde.

Derfor vil vi med hele din menighed
på jorden og i himlen,
i kor med alle engle,
synges din herligheds lovsang:

Menigheden synger:

Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den Almægtige.
Himlen og jorden er fuld af din herlighed.
Hosianna i det højeste!

Præsten:

Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn.

Menigheden:

Hosianna i det højeste!

Præsten siger eller messer:

Opstandne Herre og frelser,
du, som selv er til stede iblandt os
med al din kærligheds rigdom!

Giv os at modtage dit legeme og blod
til din ihukommelse
og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse.

Rens os fra synd,
og styrk os i det indre menneske,
at du må bo ved troen i vore hjerter.

Gør os faste i det evige livs håb.

Giv os at vokse i kærligheden,
for at vi med alle dine troende må blive ét i dig,
ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

Amen.

Eller

Lovet være du, hellige Gud og Fader,
fordi du friede os ud af mørkets magt
og førte os over i din elskede Søns rige.

Vi ihukommer med taksigelse

hans bitre lidelse og død,

hans sejrrige opstandelse og himmelfart

og forventer hans komme i herlighed.

Vi beder dig:

Send din Helligånd over os og dette måltid.

Giv os i tro

at modtage vor Herre Jesu Kristi legeme og blod

og derved få del i hans fuldbragte offer

til syndernes forladelse og evigt liv.

Lad os ved hans kærlighed

Vokse i enheden med alle troende
og samles med din menighed,
Når du fuldender den i dit rige.

Menigheden:
Amen.

Når nadverbøn c anvendes, synges inden uddelingen eller under uddelingen "O du Guds lam" i form af en salme eller i prosaform.

FADERVOR

Præsten (eller præst og menighed):

Fader vor, du som er i himlene!
Helliget vorde dit navn,
komme dit rige,
ske din vilje
som i himlen således også på jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,
men fri os fra det onde.
Thi dit er riget og magten og æren i evighed!*

Menigheden:
Amen.

* I stedet kan anvendes:

Vor Fader, du som er i himlene!
Helliget blive dit navn,
komme dit rige,
ske din vilje
som i himlen således også på jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke ind i fristelse,
men fri os fra det onde.
For dit er Riget og magten og æren i evighed!

INDSTIFTELSESORDENE

Præsten fortsætter med at læse eller messe indstiftelsesordene. Herunder står menigheden op. Mens ordet om brødet, henholdsvis vinen, læses eller messes, holder præsten disken, henholdsvis kalken. Præsten kan herunder vende sig mod menigheden.

Vor Herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forrådt, tog brødet, takkede og brød det, gav sine disciple det og sagde: »Tag dette og spis det; det er mit legeme, som gives for jer. Gør dette til min ihukommelse!« Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet, takkede, gav dem den og sagde: »Drik alle heraf; denne kalk er den nye pagt i mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse. Gør dette, så ofte som I drikker det, til min ihukommelse!«*

*I stedet kan anvendes:

Vor Herre Jesus Kristus tog i den nat, da han blev forrådt, et brød, takkede og brød det, gav sine disciple det og sagde: »Tag det og spis det; dette er mit legeme, som gives for jer. Gør dette til ihukommelse af mig!« Ligeså tog han også bægeret efter måltidet, takkede, gav dem det og sagde: »Drik alle heraf; dette bæger er den nye pagt ved mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse. Gør dette, hver gang I drikker det, til ihukommelse af mig!«

NADVERMÅLTIDET

Efter indstiftelsesordene går nadvergæsterne op til alteret og knæler ved alterbordet.

Præsten uddeler brødet til hver enkelt nadvergæst med ordene:

Dette er Jesu Kristi legeme.

Præsten rækker vinen til hver enkelt nadvergæst med ordene:

Dette er Jesu Kristi blod.

Efter hvert bord siger præsten:

Den korsfæstede og opstandne frelser,
vor Herre Jesus Kristus,

som nu har givet jer/os sit hellige legeme og blod,
hvormed han har gjort fyldest for alle jeres/vore synder,
han styrke og opholde jer/os derved
i en sand tro til det evige liv!

Fred være med jer!

Under fredsønsket kan præsten gøre korstegn med kalken.

Efter alle borde undtagen det sidste kan præsten nøjes med at sige:

Fred være med jer!

Under uddelingen kan der synges en salme, der kan spilles orgelmusik, eller der kan være stilhed.

Efter uddelingen går nadvergæsterne tilbage til deres pladser, og der kan synges en salme.

SLUTNINGSKOLLEKT

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Lad os alle bede!

Slutningskollekten læses eller messes derefter af præsten (vendt mod alteret).

Efter nadver:

Vi takker dig, Herre, vor Gud, almægtige Fader,
fordi du i din barmhjertighed
vederkvæger os med disse livsalige gaver.

Vi beder dig,
at du vil lade dine gaver komme os rettelig til gode,
til at styrke vor tro,
grundfæste vort håb
og gøre den indbyrdes kærlighed levende iblandt os,
for din Søns, Jesu Kristi, vor Herres skyld.

*I stedet kan anvendes én af de særlige slutningskollektter til kirkeårets højtider
eller følgende kollekt:*

Vi takker dig, Herre, vor Gud, almægtige Fader,
fordi du har styrket os med dine livgivende gaver.

Vi beder dig,
at du vil fuldende, hvad du har begyndt i os,
styrke vor tro,
grundfæste vort håb
og gøre den indbyrdes kærlighed levende iblandt os
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig og Helligånden lever og råder,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Efter dåb og nadver kan anvendes:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig for din uudsigelige nåde,
at du ved din kære Søn, vor Herre Kristus,
har givet os dit ord og dine sakramenter til vor trøst,
for at vi dér skal finde tilgivelse for vore synder.

Vi beder dig:
Giv os din Helligånd,
så vi af hjertet tror dit ord

og gennem dåben og nadveren styrkes i troen
fra dag til dag,
indtil vi bliver til evig tid salige
ved sin Søn, Jesus Kristus, vor Herre
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Efter dåb:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig af hjertens grund,
fordi du har ladet os komme til den nådefulde dåb,
hvori du skænkede os syndernes forladelse,
Helligånden og det evige liv
for din Søns, Jesus Kristi, skyld.

Vi beder dig:

Bevar os i troen,
så at vi aldrig tvivler om denne din gave,
og styrk os ved din Helligånd
til at stride mod synden og blive i vor dåbs nåde,
indtil vi bliver til evig tid salige,
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Ved Gudstjenester uden dåb eller nadver:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig,
fordi du har givet os dit hellige og salige ord,
hvorved du også her hos os forsamler din kristne kirke.

Nu beder vi dig:

Bliv hos os med din Helligånd,
så vi bevarer dit ord og retter os derefter

og hver dag lever i troen,
indtil vi bliver til evig tid salige,
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

*Menigheden svarer efter slutningskollekten:
Amen.*

Ved gudstjenester uden nadver kan slutningskollekten bortfalde, når kirkebønnen og Fadervor bedes fra alteret efter salmen efter prædikenen.

VELSIGNELSE

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

Og med din ånd! *eller:* Og Herren være med dig!

Hilsenen kan udelades eller anvendes forud for slutningskollekten.

Menigheden står op under velsignelsen, mens præsten siger eller messer:

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred!*

Menigheden svarer:

Amen. Amen. Amen.

* I stedet kan anvendes:

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit ansigt mod dig og give dig fred!

Efter velsignelsen gør præsten korstegn.

UDGANGSSALME

UDGANGSBØN

Udgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden. Under bønnen knæler præsten ved alteret.

Lad os alle bede!

Herre, jeg takker dig af hele mit hjerte,
fordi du har lært mig, hvad du vil, at jeg skal gøre.

Hjælp mig nu, min Gud,
ved din Helligånd for Jesu Kristi skyld,
at jeg må bevare dit ord i et rent hjerte,
deraf i troen styrkes,
i et helligt levned forbedres
og mig derved i liv og død trøstes. Amen.

Eller

Lad os alle bede!

Herre, jeg takker dig, fordi du har lært mig,
hvad du vil, at jeg skal gøre.

Hjælp mig nu, min Gud,
At jeg må holde fast ved dit ord
og i liv og død styrkes og trøstes derved. Amen.

UDGANG (POSTLUDIUM)

Indsamlingen finder almindeligvis sted i forbindelse med udgangen.

